

T Ü E D

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ

AYLIK HABER BÜLTENİ

YIL: 19

SAYI: 217

ARALIK 2020

Genel Başkanımız Ergün, salgınla ortaya çıkan ek masraflar ve yüksek enflasyon nedeniyle gelirleri düşen emeklilerin rahat bir nefes alması için seyyanen zam yapılması talebinde bulundu.

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Genel Başkanı Kazım Ergün, AA muhabirine yaptığı açıklamada, salgının insan sağlığının yanında ülke ekonomisini de olumsuz etkilediğini, ekonomilerdeki olumsuzlukların başta emekliler olmak üzere tüm dar gelirli kesimi etkilediğini söyledi.

Emeklinin önemli bir bölümünün asgari ücretin bile altında aylık aldığına ve bunun dışında hiçbir geliri bulunmadığına dikkati çeken Ergün, şöyle konuştu:

“Kovid-19, hem insanların sağlığını hem de gelirlerini olumsuz etkiledi. Salgınla tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de

zorunlu harcama kalıpları değişti. Yapılan zamların da etkisiyle bütçemizde gıda, elektrik, su, doğal gaz, internet faturaları ve temizlik malzemelerinin payı arttı. Bunun yanında, maske, siperlik ve takviye vitaminler bütçemize ek yük getirdi. Zaten sabit ve kıt gelire ay sonunu getirme mücadelesi veren emeklilerimiz bundan olumsuz etkilendi. Salgın nedeniyle ortaya çıkan ek masraflar ve çarşı-pazardaki yüksek enflasyon, emeklilerimizin gelirlerini ciddi oranda eritti. Geçim koşulları giderek zorlaşan emeklilerin rahat bir nefes alması için yüzdeleri artışlar yerine seyyanen zam istiyoruz.”

Devamı 4. sayfada

ÜÇ DEĞERİMİZİ EBEDİYETE UĞURLADIK...

Seyfi Hüseyin
İYİYÜREK
1947-2020

Mehmet Reşat
DARCAN
1954-2020

Erden
EKİM
1948-2020

Emeklinin hak arama mücadelesinde onurlu bir misyonu yürüten; Genel Merkez Denetim Kurulu Başkanımız ve Adana Şube Başkanımız Seyfi H. İyiyürek'i, Lüleburgaz Şube Başkanımız M. Reşat Darcan'ı ve Ayancık Şube Başkanımız Erden Ekim'i ebediyete uğurladık.

Devamı 2. sayfada

SAĞLIK HİZMETLERİ

BAŞYAZI

2020 Mart ayından itibaren dünyayı esir alan (COVID-19) salgını ile mücadele edilmektedir. Sağlık alt yapısı iyi olan ülkeler bu süreci daha az zararlı yürütmüştür. Bu dönemde, başta yaşlılarımız olmak üzere büyük özveri gösterilmiş ve “evde kal” çağrılarına tam uyulmuştur. Hayatı durma noktasına getiren koronavirüs salgını ile birlikte çoğu işyerleri kapanmış; bu dönemde kısa çalışma ve ücretsiz izin uygulamalarıyla istihdamın ve insan sağlığının korunması amaçlanmıştır.

Sağlık ordumuz, koronavirüs salgını ile birlikte özveri göstermiş, toplumun sağlığı için gece gündüz demeden görevlerinin başında olmuştur. Her bir sağlık çalışanımıza minnet borcumuz var. Bu zorlu süreçte hayatını kaybeden sağlık çalışanlarımızın üzüntüsünü milletçe yaşıyoruz. Mekanları cennet olsun. Ailelerine ve milletimize sabırlar diliyorum.

Devamı 3. sayfada

Kazım ERGÜN
Genel Başkan

ÜÇ DEĞERİMİZİ EBEDİYETE UĞURLADIK...

Seyfi Hüseyin
İYİYÜREK
1947-2020

Mehmet Reşat
DARCAN
1954-2020

Erden
EKİM
1948-2020

Emeklinin hak arama mücadelesinde onurlu bir misyonu yürüten; Genel Merkez Denetim Kurulu Başkanımız ve Adana Şube Başkanımız Seyfi H. İyiyürek'i, Lüleburgaz Şube Başkanımız M. Reşat Darcan'ı ve Ayançık Şube Başkanımız Erden Ekim'i ebediyete uğurladık.

Emeklinin hak mücadelesinde sayısız hizmetlere imza atmış olan, İYİYÜREK, DARCAN ve EKİM'i sonsuz yolculuklarına uğurlamanın derin üzüntüsü içerisindeyiz. Merhum kardeşlerimize Allah'tan rahmet; kederli ailelerine, teşkilatımıza ve emekli camiamıza başsağlığı ve sabırlar diliyoruz...

TÜED GENEL YÖNETİM KURULU

**Merhum Denetim Kurulu Başkanımız İYİYÜREK
Bu Dünyadaki Son Gününde, Emekli İçin İyileştirme İstedi...**

BAŞKAN İYİYÜREK: EMEKLİ MAAŞLARINA ZAM YAPILSIN!

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Adana Başkanı Seyfi H. İyiyürek, maaşlarına her yıl tüfe ile yapılan zamların emeklileri her geçen gün sefalete sürüklediğine dikkat çekip, emeklilerin maaşlarına en az seyannen zam yapılmasını, emekli ikramiyelerinin de arttırılmasını istedi.

ASGARI ÜCRETLİYE VERİLEN ZAMIN AYNISINI İSTİYORUZ

Başkan Seyfi İyiyürek, emeklilerin çok zorlu günler yaşadığını ve artık geçinemediklerini, emeklilere yapılan zammın asgari ücretliye verildiği gibi yansıtılmasını

gerektiğini vurguladı. Başkan İyiyürek, “ 70 bin üyeli bir dernek olarak bizleri mahrum etmemeliler, istediğimiz zammın asgari ücretliye verildiği gibi bizlere de verilmesi gerekir” diye konuştu.

Emeklilere verilen maaşların arttırılmasına yönelik bir açıklama yapan TÜED Adana Başkanı Seyfi İyiyürek şu ifadelerle yer verdi:

EMEKLİ MAAŞLARI BİR AN ÖNCE DÜZENLENMELİDİR

“Emekliye verilecek zammın, asgari ücret kadar olması gerekiyor. Çünkü emekli maalesef sefil durumdadır. Bu nedenle emekli aylıklarının bir an önce düzeltilmesi ve asgari

ücretin neti kadar seyannen verilmesi gerekmektedir. Bütün emekli kardeşlerim şu an büyük sıkıntı içerisinde, geçinmiyorlar. Emekli maaşlarının düzenlenmesi bir an önce yapılmalıdır.

EMEKLİNİN HALİ REZALET BİR DURUMDADIR

Geçenlerde katıldığım bir televizyon kanalında da söylediğim gibi, emeklinin hali maalesef rezalet bir durumdadır. Sayın Cumhurbaşkanımızın emekli maaşlarının düzeltilmesi için gerekli talimatların verilmesini arz ediyoruz. Verilecek zammın da en az asgari ücret toplamı kadar olması hepimizin acil istediğidir.”

2021 yılının emeklilerin sorunlarının çözüleceği bir yıl olmasını dileyen Başkan İyiyürek, emeklilerin sorunlarının bir an önce çözümlenmesi gerektiğini aksi takdirde emeklilerin aldıkları maaşlarla her geçen gün biraz daha sefalete sürükleneceğine dikkat çekti.

SAĞLIK HİZMETLERİ

Türkiye Emekliler Derneği, (COVID-19) tanısı ile tedavi gören ve hayatını kaybeden sağlık çalışanlarının meslek hastalığı veya vazife malulü hükümlerinden yararlanmasını savunmaktadır. Bu konuda Sağlık Bakanlığı'nın genelgesi önemli bir adım olmuş ve bu sürecin mevzuatımıza kazandırılması ile birlikte geride kalan hak sahiplerine gelir ve aylık bağlanmalı ve bu insanlara destek olunmalıdır. Bu dönemde, başta doktorlarımız olmak üzere sağlık çalışanlarımızın özlük haklarında da iyileştirmeler yapılmalıdır.

Salgından kurtulmanın yolları olan tedbirler ile birlikte aşı ve ilacın bulunmasıyla insanlık derin bir nefes alacaktır. Devletler, toplum sağlığının korunması için büyük bir çaba göstermektedir.

Türkiye, sağlık hakkını her dönem ön planda tutmuştur. Anayasanın 56'ncı maddesinde herkesin, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu belirtildikten sonra; "Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, iş birliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler" hükmüne yer verilmiştir.

Sağlık hakkının eksiksiz bir şekilde verilmesi için sağlık alt yapımızın il ve ilçelerde kurulması ile birlikte toplum sağlığının korunması, sosyal devletin en önemli uygulama alanı olmuştur. Sağlık Bakanlığı ve Üniversite Hastaneleri ile birlikte özel hastanelerden, insanlarımızın oturdukları yerden sağlık hizmetini alması, büyük şehirlere sevk yapılmasını oldukça sınırlandırmıştır.

1 Ocak 2012 itibariyle Genel Sağlık Sigortası uygulamasına geçilmesiyle birlikte sosyal güvencesi olmayanlar sisteme dahil edilmiş, tescil işlemleri için

bildirimler yapılmıştır. Buradaki amaç, her bir insanımızın sağlık hizmeti dışında kalmamasıdır. Genel sağlık sigortası primi ödeme gücü olmayanların primlerinin devlet tarafından ödenmesi uygulaması getirilmiştir. Bu yönüyle, Türkiye örnek bir ülke olarak gösterilmesinden büyük bir memnuniyet duymaktayız.

Sağlık hakkı ertelenemeyecek kadar temel bir insan hakkıdır. Bu nedenle, sosyal güvencesi olmayan her bir insanımızın sağlık hizmetine erişmesi hedeflenmiştir. Gelir testine başvuranların, hanede kişi başına düşen gelirin asgari ücretin üçte birinden az olması durumunda, primleri devlet tarafından karşılanmakta; gelir testine gitmeyenler ise brüt asgari ücretin yüzde 3'ü kadar genel sağlık sigortası primi ödemektedir. 2021 yılı için bu tutar, 107,32 TL'dir. Bu primin ödenmesiyle birlikte aile bireyleri de sağlık hizmetinden yararlanmaktadır.

Sağlık hizmetlerinden yararlanan emeklilerimizden alınan katkı payları, emekli aylığında kesintiye neden olmaktadır. Özel sağlık kuruluşlarınca yüzde 200'e kadar ilave ücret alınması, emeklilerimizin ödeme gücünü aşmaktadır. Çalışırken yüzde 12 oranında sağlık primleri ödendiğinden, emeklilerimizden katkı payları alınmamalıdır.

Bu zorlu süreçte sağlık giderleri giderek artmıştır. Ülke nüfusumuzun giderek yaşlanması, pahalı ve hızlı gelişen teknoloji, hizmete kolay ulaşılması ve artan kronik hastalıklar, sağlık harcamalarının artmasına neden olmuştur. 2019 yılında toplam sağlık harcaması 120 milyar 507 milyon TL'den, 2020 yılında 148 milyar 104 milyon TL'ye yükselmiştir. Bu yönüyle topluma sağlık hizmetinin verilmesinde, sağlık kuruluşlarımızın ihtiyaçları eksiksiz karşılanmıştır.

Baştarafı
1. Sayfada

BAŞYAZI

Kazım ERGÜN
Genel Başkan

ERGÜN'DEN YENİ YIL MESAJI

KAZIM ERGÜN: "2021 Yılı Asgari Emekli Aylığı da, Asgari Ücrete Paralel Belirlenmeli.."

Türkiye Emekliler Derneği Genel Başkanı Kazım Ergün, 2021 yılını kutlayan bir mesaj yayınladı. Ergün mesajında; 2021 yılının milletimize, ülkemize ve bütün insanlığa; sağlık, huzur ve mutluluk getirmesini diledi ve bütün sorunların birlik ve beraberlik içinde aşılabileceğine inandığını belirterek şunları söyledi:

" Bu güzel ülke, her bir insanımızın huzur ve güven içinde yaşaması için her türlü kaynağa sahiptir. Yeter ki, birlik olalım ve sorunlarımızı ortak akılla çözelim. 2021 yılının reform yılı olacağını ilan eden Hükümetimizin ekonomik, sosyal ve hukuksal alanda yeni başarılarımıza imza atmasını diliyoruz. Yatırım- üretim ve istihdam ile birlikte emeklilerimizin de ekonomik durumlarında iyileştirmeler yapılması öncelikli hedefler arasında olmalıdır.

2021 yılı asgari ücret, yüzde 21 artışla net 2825,90 TL olarak belirlendi. 2021 yılında asgari ücrette net artış 500 TL oldu. Emeklilerimiz de, kendi asgari ücretinin paralel bir şekilde artmasını beklemektedir.

Gelir ve aylık alanlar arasında en mağdur kesim, SSK ve BAĞ-KUR emeklileri olmuştur. En az aylık ödemesi 1.500 TL'dir. Bu ücretle geçinmenin zorluklarını bilmeyen yok. Bu nedenle, 2021 yılı emekli zamlarında seyyanen ve yüzdeleri artışlar seçeneği olmalıdır. Düşük gelir gruplarına seyyanen zam yapılmasını talep ediyoruz.

Emeklilerimizin daha iyi şartlarda yaşaması için sosyal güvenlik mevzuatında eşitsizlikleri artıran ve aylıkları düşüren hesaplama parametrelerinin, intibak yapılarak yeniden düzenlenmesini, dönemselsel farklılıklara son verecek şekilde norm ve standart birliğini öneriyoruz.

Emekli mutlu bir ülke olma dileğiyle emeklilerimizin ve milletimizin yeni yılını kutlarız. "

KAZIM ERGÜN:

"Güzel ülkemiz, her bir vatandaşının huzur ve güven içerisinde yaşaması için her türlü kaynağa sahip. Yeter ki birlik olalım ve sorunlarımızı ortak akılla çözelim. 2021'in reform yılı olacağını ilan eden hükümetimizin; ekonomik, sosyal ve hukuksal alanda başarılarımıza imza atmasını diliyoruz. Yatırım, üretim ve istihdamla emeklilerimizin de ekonomik durumlarında iyileştirmeler yapılmasının, öncelikli hedefler arasında olmasını istiyoruz.."

ERGÜN: "Seyyanen iyileştirme kaçınılmaz oldu..."

Türkiye Emekliler Derneği Genel Başkanımız Ergün, salgınla ortaya çıkan ek masraflar ve yüksek enflasyon nedeniyle gelirleri düşen emeklilerin rahat bir nefes alması için seyyanen zam yapılması talebinde bulundu.

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Genel Başkanı Kazım Ergün, AA muhabirine yaptığı açıklamada, salgının insan sağlığının yanında ülke ekonomisini de olumsuz etkilediğini, ekonomilerdeki olumsuzlukların başta emekliler olmak üzere tüm dar gelirli kesimi etkilediğini söyledi.

Emeklinin önemli bir bölümünün asgari ücretin bile altında aylık aldığına ve bunun dışında hiçbir geliri bulunmadığına dikkati çeken Ergün, şöyle konuştu:

"Kovid-19, hem insanların sağlığını hem de gelirlerini olumsuz etkiledi. Salgınla tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de zorunlu harcama kalıpları değişti. Yapılan zamların da etkisiyle bütçemizde gıda, elektrik, su, doğal gaz, internet faturaları ve temizlik malzemelerinin payı arttı. Bunun yanında, maske, siperlik ve takviye vitaminler bütçemize ek yük getirdi. Zaten sabit ve kıt gelirle ay sonunu getirme mücadelesi veren emeklilerimiz bundan olumsuz etkilendi. Salgın nedeniyle ortaya çıkan ek masraflar ve çarşı-pazardaki yüksek enflasyon, emeklilerimizin gelirlerini ciddi oranda eritti. Geçim koşulları giderek zorlaşan emeklilerin rahat bir nefes alması için yüzdeleri artışlar yerine seyyanen zam istiyoruz."

"2000 öncesi tabandan aylık alan emekliye tahmini zam 181 lira"

İşçi emekli aylıklarına her yıl ocak ve temmuz aylarında bir önceki altı aylık dönemdeki enflasyon oranı kadar zam yapıldığını anımsatan Ergün, memur emeklilerinin aylıklarının ise toplu sözleşmedeki oran ve enflasyon farkı hesaplanarak artırıldığını hatırlattı.

TÜİK'in açıkladığı Tüketici Fiyat Endeksinin (TÜFE) kasımda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 14,03 yükseldiğini belirten Ergün, bu sonuçlara göre temmuz-

kasım dönemini kapsayan beş ayda TÜFE oranının yüzde 7,02 olarak hesaplandığına dikkati çekti.

Bu orana aralık ayı TÜFE oranı da ekleneceğini ve emeklilerin aylıklarına yapılacak yeni zam oranını belirleyeceğini ifade eden Ergün, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Aralık ayında TÜFE'deki artışın yüzde 1 olduğunu varsayarsak, TÜFE'de altı aylık kümülatif toplam yüzde 8,09 olur. Yani emekli, dul ve yetimlerin aylık ve gelirlerine 2021'nin ilk altı ayında uygulanacak zam oranı bu şekilde netleşir. Bu rakamdan hareketle 2000 yılından önce emekli olmuş, en düşük işçi emeklisi aylığı 2 bin 232 liradan 2 bin 413 liraya yükselir. Zamla gelen 181 lira günlük 6 liraya karşılık gelir. Bu da günlük sadece bir şişe süt demektir. Biz işte bunun için seyyanen zam talep ediyoruz."

Emekli aylığı hesaplama kriterindeki değişiklik nedeniyle 2000 yılı sonrası emekli olanlara 2000 öncesi emekli olanların oldukça altında aylık bağlandığına dikkati çeken Ergün, sosyal güvenliğin eşitlik kuralınının 4447 ve 5510 sayılı Kanunlarla bozulduğunu, sigortalı çalışma süresinin artmasına rağmen emekli aylıklarının düşmesine bir çözüm getirilmesini istedi.

"TÜİK enflasyon sepetini güncellemeli"

Ergün, enflasyondan kaynaklı artışların emeklilerin giderlerindeki artışları karşılamakta yetersiz kaldığını belirterek, TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranları ile hane halkı tüketim harcamaları rakamlarının vatandaşların yaşam koşullarından uzak olduğunu kaydetti.

Sokağın enflasyonunun TÜİK'in açıkladığı enflasyonun üzerinde olduğuna dikkati çeken Ergün, TÜİK'in enflasyon hesaplamasında kullandığı sepette temel ihtiyaçların payının yükseltilmesini ve Kovid-19 salgını da dikkate alınarak özellikle konut (ısınma, elektrik, su ve kira) ve gıdanın enflasyon sepetindeki ağırlığının yükseltilmesini talep etti.

Dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı ifade eden açlık sınırınının 2 bin 516 lira olduğunu vurgulayan Ergün, ülkenin kalkınması, büyümesi ve refahı için yılarca emek veren emeklilerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi gerektiğini dile getirdi.

ASGARI ÜCRET-EMEKLİ AYLIĞI BAĞI KURULMALI

**Gazi
AYKIRI**

**Genel
Sekreter**

**Kayseri
Şube
Başkanı**

www.tuedkayseri.org.tr

Çalışanlara ve emeklilere ödenen aylıklar netleşti. 2021 yılı asgari ücreti; brüt 3.577,50 TL, asgari geçim indirimi dahil net 2.825,90 TL olarak belirlenmiştir. İşçi konfederasyonları açıklanan asgari ücretin yetersiz kaldığını değerlendirmiş ve muhalif kalmıştır. Diğer taraftan asgari ücretin altında kalan emeklilerimizin sayısı da çok fazla olduğundan, emekli aylıklarına yapılan artışlar yetersiz kalmıştır. 2021 yılı birinci altı ayda yapılacak olan zamlar, büyük bir beklentiye dönüşmüştür. Yüzdeleri artışların SSK ve BAĞ-KUR emekli aylıklarını koruyan bir sistem olarak görülmediğinden, emeklilerimizin yaşam koşulları zorlaşmıştır.

Gerek Asgari Ücret Tespit Komisyonu ve gerekse de emekli aylıklarının belirlenmesinde bilimsel gerçekler yerine yüzdeleri artışlarla sonuç elde edilmesi, çalışanların ve emeklilerin tepkisini çekmiştir.

Açlık ve yoksulluk kriterleri dikkate alındığında, belirlenen ücretler zorunlu harcamaları karşılamaktan uzak kalmıştır. TÜRK-İŞ'in, asgari ücretin net 3.000 TL olmasını talep etmesini ve emekli aylıklarının asgari ücrete uyarlanmasını savunmasını çok değerli buluyoruz. Türkiye Emekliler Derneği de, yıllardır asgari emekli aylığının asgari ücretle eşitlenmesini savunmaktadır. Asgari ücret alt sınır prim kazancı olarak kabul edilirken, en az emekli aylığının da aynı şekilde net asgari ücrete göre belirlenmemesi, emekli aylıklarını düşük kalmasını getirmiştir.

2000 öncesi dönemlerde asgari emekli aylığı net asgari ücretin üzerinde olduğundan, emeklilerimizi koruyan bir sistem bulunmaktaydı. Bu sistemin 1 Ocak 2000 itibarıyla 4447 sayılı Kanunla değiştirilmesi, emeklilerimizin aylıklarında ciddi azalmalara neden olmuştur.

Sosyal güvenlik sistemimizin eşitliği esas alan değişiklikler yerine emekli aylıklarında norm ve

standart birliğinden uzaklaşan parametrelerin getirilmesi, emeklilik hukukunu zayıflatan düzenlemeler olarak görülmüştür.

2000 sonrasında emekli olanların "karma sisteme" göre aylıklarının hesaplanması, hak kaybına yol açmaktadır. Güncellenme katsayısı ve aylık bağlama oranlarındaki dönemsel farklılıklar, emekli aylıklarında kayıpları getirmiştir. 2017 sonrasında emekli olanlara önceki dönemlerde uygulanan seyyanen zamlar ve iyileştirmeler yansıtılmadığından, bu kapsamda olanların emekli aylıkları 1.000 TL'nin altında kaldığından, Hükümet 2019 yılında en az aylık ödemesini 1.000 TL'ye, 2020 yılında 1.500 TL'ye yükseltmiştir. Bu yapılanlar olumlu olmakla birlikte esas çözüm olmamıştır. 1.500 TL ödemenin esas aylıkların zamlarla 1.500 TL'ye gelene kadar zam almaması, bir haksızlık örneği olarak görülmelidir.

Görüldüğü gibi, sosyal güvenlik sistemimizin yeniden değerlendirilmesine ve gelecek güvencesi olan emekli aylıklarının sağlam esaslara ve bilimsel gerçeklere göre belirlenmesi gerekir. Emekli aylıklarının asgari ücretin altında kalmaması için sosyal güvenlik mevzuatına bir madde ilave edilmeli, çalışılan sigortalı süresi arttıkça emekli aylıklarındaki düşmelere çözüm getirilmelidir.

SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin alt sınır aylıklarında yaşanan bu durum, memur emeklilerinde bir sisteme bağlandığından yaşanmamaktadır. 5434 sayılı Kanunun mülga ek 19'uncu maddesi uyarınca, asgari emekli aylığının belirlenmesinde, gösterge tablosunun 14'üncü derecesinin 2'nci kademesi üzerinden 30 fiili hizmet yılı için hesaplanacak emekli aylığı tutarından az olamaz hükmü, memur emeklilerini koruyan bir sistemdir. Benzer düzenleme işçi ve Bağ-Kur emeklileri taban aylıkları için de getirilmelidir.

ENFLASYON HESAPLAMALARI GÜVER VERMİYOR

2020 Aralık ayı tüfe artışının yüzde 1,25 olarak açıklanması gerçekçi bulunmamıştır. Bunun sonucunda emekli aylıklarına yapılan zam yüzde 8,36 ile sınırlı kalmıştır. Emekli aylıklarının hesaplanması kadar artışı da günümüzde en önemli sorun olmaya devam ediyor. Sosyal güvenlik mevzuatında sıkça yapılan değişiklikler; sosyal güvenliğin temel ilkeleri olan nimet/külfet dengesini, eşitlik kuralını, norm ve standart birliğini bozmuştur. 2000 sonrasında emekli olanların aleyhine işleyen bir hesaplama sistemiyle karşı karşıya kalınmıştır. 2000 öncesi ve 2000 sonrası emeklilerin haklarında oluşan farklılıklara intibak yapılarak çözüm getirilmelidir.

Emekli aylıklarının hesaplanmasında dikkate alınan yıllık tüfe ve milli gelir artışlarının tam olarak değerlendirilmesi yerine, Ekim 2008 sonrasındaki prim kazançlarına milli gelirin yüzde 100 yerine yüzde 30'unun yansıtılması ve aylık bağlama oranının düşürülmesi ile birlikte emekli aylıklarında ciddi kayıplar yaşanmaktadır. Emeklilerimizin bu haksızlığı hak etmediğinin bilinmesinde yarar vardır. Diğer taraftan, emekli aylıklarında altı aylık tüfe oranına göre yapılan artışların da yetersiz kalması sonucunda, emeklilerimiz zor şartlar altında yaşamlarını sürdürmeye çalışmaktadır.

TÜİK tarafından yapılan enflasyon hesaplanmasında 418 madde grubundan oluşturulan kalıplardan hareket edilmektedir. Enflasyonun hesaplanmasında 12 harcama grubu belirlenmiş, ağırlıkları ise gerçekçi belirlenmemiştir. Örneğin, toplam harcamalarda gıdanın payı yüzde 22,77; konut

yüzde 14,34; ulaştırma 15,62 olarak enflasyona yansıtılmaktadır. Gıdanın payı en az yüzde 30, konutun (doğalgaz, elektrik, su ve kira) payının yüzde 20 ve ulaştırmanın payı yüzde 10 olması durumunda emeklilerimize yapılan zamlar en az 3-5 puan daha fazla olur. Enflasyon hesaplanmasına grupların yüzde payları değiştirilmeli, hayatın gerçekleriyle örtüşen bilimsel değerlendirmeler yapılmalıdır.

Diğer taraftan emeklilerimizi temsil etmeyen maddelerin sayısının ağırlıkta olması ile birlikte enflasyon düşük hesaplanmaktadır. Bu gerekçelerle, tüfe artışlarına göre emekli aylıklarına yapılan zamların koruyucu hiçbir özelliği kalmamıştır. Bu artış sisteminden çıkmamız gerekir. Sağlıklı ve emeklilerimizi koruyan yeni bir artış sistemi getirilmeli ve emeklilerimize refahtan pay verilmelidir.

Türkiye Emekliler Derneği, emeklilerimizin hak ve hukuklarını savunmaya devam edecek ve emeklilerimize insanca yaşamaya yetecek bir aylığın ödenmesi için mücadelesini sürdürecektir. Hazırladığımız bilimsel çalışmalar ve taleplerimizle sosyal güvenliğin eşitlik kuralının sağlanması için Hükümetle de görüşmelerimize devam etmektedir.

Örgütlenme, hak aramada ortak hareket demektir. Emeklilerimizin birikmiş ve çözüm bekleyen önemli sorunları vardır. 13 milyon emeklimizin, Derneğimiz üye olması durumunda taleplerimizin daha çok dikkate alınacağını bilmesinde fayda vardır.

Bu duygu ve düşüncelerimle, emeklilerimizin ve milletimizin yeni yılını kutlarım.

**Abdülkadir
ERSAL**

**Genel
Teşkilatlandırma
Sekreteri**

**Isparta
Şube
Başkanı**

www.tuedisparta.org.tr

Ömer Kurnaz: “Yeni yılda önceliğimiz intibak olacak...”

Türkiye Emekliler Derneği Genel Mali Sekreterimiz ve Tarsus Şube Başkanımız Ömer Kurnaz, 2021 yılının koronavis salgınının terk edildiği bir dönemin başlangıcı olmasını dileyen yeni yıl mesajı yayınladı.

Mesajında; sağlık, huzur ve mutluluk dileyen Ömer Kurnaz, yeni yılda çalışanların ve emeklilerimizin yarınlarına daha güvenli bakması için istihdam ve sosyal güvenlik haklarında iyileştirmelerin yapılmasının önemine dikkat çekti.

Türkiye gibi büyük devletlerin sorunların üstesinden geleceğini belirten Kurnaz, birlik ve beraberlik olduğunda bu güzel ülkenin her bir insanımıza refah içinde yaşatmaya yetecek potansiyelinin olduğunu söyledi.

Temsil etmekten büyük bir gurur duyduğumuz emeklilerimizin haklarında iyileştirmelerin yapılmasını, emekli aylıklarında oluşan eşitsizliklere intibak yapılarak çözüm getirilmesini isteyen Kurnaz, mesajında şunları söyledi:

“SSK ve BAĞ-KUR taban aylıkları net asgari ücret ve memur emeklileri taban aylığına göre yetersiz kaldığından, bu kapsamda olan emeklilerimizin taban aylıkları yeniden belirlenmeli ve eşitlik sağlanmalıdır.

2000 sonrasında emeklilerimizin aylıklarındaki kayıpların ve eşitsizliklerin giderilmesi için İNTİBAK yapılmalı, prim kazançları ve prim ödeme gün sayıları eşit olan emeklilerin aylıkları da eşitlenmelidir.

2021 yılında vergi iadesinin karşılığı olarak uygulanan asgari geçim indirimini 268,31 TL olarak belirlendi. Emeklilerin de vergi iadesi karşılığı olarak ödenen ek ödeme de bu seviyeye yükseltilmelidir.

Ülkemizin her eserinde alın teri ve göz nuru olan emeklilerimiz çalıştıkları yıllarda yüzde 12 gibi yüksek bir oranda sağlık primi ödemediğinden, sağlık hizmeti alan emeklilerimiz katkı paylarından muaf tutulmalıdır.”

Yeni yılın ülkemiz, emeklilerimiz ve milletimiz için hayırlar getirmesini dilerim.

ÖZATA: “Herkes pastadan bir dilim verdiler, bize vermediler..”

Açıklanan destek paketinde emekliler için bir başlık olmaması emeklilerin canını sıktı. Süreçte emeklilerin göz ardı edilmesi ile ilgili Türkiye Emekliler Derneği İzmit Şube Başkanımız Adem Özata, Kocaeli Gazetesi’ne açıklamalarda bulundu. Açıklanan pakette emeklilerin olmadığını vurgulayan Özata, “Genel merkez olarak öneri verildi. En azından doğalgaz ya da elektriğimiz karşılansaydı. Emeklilere hiçbir şey verilmedi. Emeklileri göz ardı etmemek lazım” ifadelerini kullandı.

“EMEKLİLERE DESTEK VERİLMİYORSA YANLIŞ”

Emekli olan esnafın destek paketinden yararlanamayacağı iddiası ile ilgili de konuşan Özata, “Esnafı ziyade emekliye bir şey verilecek diye baktım. Eğer öyle bir durum varsa çok mantıksız bir şey. Emekli esnaf için zamanında biz çok uğraştık. Adam emekli olmuş, dükkan işletiyor. Bunların maaşından pay kesiliyordu. Bunu kaldırdılar. Şimdi de emekliler insan çalıştırıyor bu nedenle emeklilere destek vermiyorlarsa yanlıştır” dedi.

“EMEKLİLER DERTLİLER”

İzmit’teki emeklilerin çok dertli olduğunu ifade eden Başkan Adem Özata, herkese pastadan bir dilim verdiler ama biz emeklilere vermediler diye sitemde bulundu. Genel Merkezin sürekli Ankara ile irtibat halinde olduğunu ifade eden Özata, “Yine de emeklilere destek verilmiyor. Emeklilerin aylıkları azaldı. Sokağa çıkamıyorlar. Emekliler kaç aydır evlerindedir. Emekliler dertliler” dedi.

“GERÇEK ENFLASYON RAKAMLARI YANSITILMIYOR”
Emeklilere yapılacak olan zam oranı ile ilgili de konuşan Özata,

“Emekli maaşı olarak 6 aylık enflasyonu alacağız.

Gerçek enflasyon rakamları yansıtılmıyor. Türkiye’deki emeklilerin yüzde 65’i az aylık alıyor. Bin ile 2 bin arasında bir para. Bunun zam oranı yüzde olarak yapılınca az oluyor. Az aylık olanlara bir miktar fazla verilirse daha iyi. Zam görüşmelerinde bizden bir görüş alınmıyor. Biz

en fazla demec verebiliyoruz. İsteklerimiz sunduk. Bizim aylık zammımız enflasyonla belirleniyor. Pandemi döneminde seyyanen zam istiyoruz” şeklinde konuştu.

“BİR SENEDİR ZOR GÜNLER YAŞIYORUZ”

Emeklilerin hastalanıp ölmeleri için evlere kapatıldığını ama maddi destek yapılmadığını söyleyen Özata, “Emeklileri eve kapatıldığında bunların çoğunun bir işte çalışıldığı düşünülmedi. Herkes kendine gelirine göre ayağını yorgana uzatıyor. Eve tıkanınca gelirlerini de elde edemediler. Bir seneden beri zor günler yaşıyoruz” dedi.

TÜED ŞUBELERİNDEN EMEKLİLERİMİZ İÇİN İNDİRİM ANLAŞMALARI

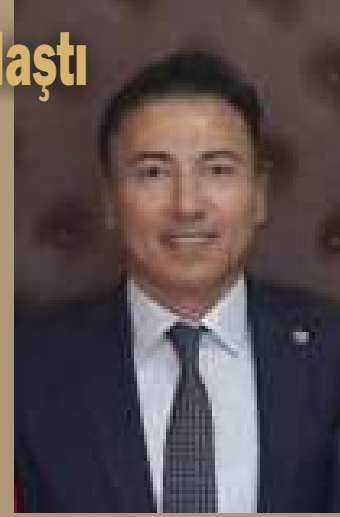
Kartal Şubemiz Sağlık Anlaşması İmzaladı

Kartal Şube Başkanlığımız SEÇKİN MRI (Görüntüleme ve İleri Tanı Merkezi) ile bir indirim anlaşması imzaladı. TÜED Genel Eğitim Sekreterimiz ve Kartal Şube Başkanımız Arif Yıldız, protokole ilişkin açıklamasında; “Üyelerimizin sağlık hizmetlerine kolay ve ucuz erişimi için yoğun çaba sarf ediyoruz. Bu amaçla indirim anlaşmaları imzalıyoruz. Yapılan bu anlaşmayla da üyelerimize ve birinci derece yakınlarına %30 oranında indirim olanağı sunmuş olduk” dedi.

Kayseri Şubemiz PINAR MANAV'la Anlaştı

Kayseri Şube Başkanlığımız, illerinde hizmet veren PINAR Manav'la bir anlaşma yaparak üyelerimizin gıda harcamalarında indirim imkanı sağladı. Yapılan anlaşmayla; Dernek üyelerimize, tüm manav ve şarküteri ürünlerde %10 indirim indirim imkanı sağlanırken, alışverişlerin, evden dışarı çıkmadan da kapiya servis olarak yapılabilmesi sağlandı. Konuya ilişkin açıklama yapan Şube İdare Sekreterimiz Yusuf Aykırı, “Üyelerimiz evlerinden çıkmadan da bu indirimli alışveriş imkanından yararlanacak. Önceliğimiz üyelerimizin hem sağlığı hem bütçesi” dedi.

Diyarbakır Şubemizden Sağlık Anlaşması

Diyarbakır Şube Başkanlığımız Özel DİYARLIFE DAĞKAPI Hastanesi ile sağlıkta indirim anlaşması imzaladı. Yapılan protokolle üyelerimiz ve birinci derece yakınları; ayakta ve yatarak tedavilerde %15 ile %20 arasında indirim imkanından yararlanacaklar.

TÜED
TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ

MALULİYET EMEKLİLİK DOSYASI

TÜED
TÜRKİYE
EMEKLİLER DERNEĞİ
ARAŞTIRMA BÜROSU

Malullük sigortası, ilk defa çalışmaya başlanılan tarihten sonra malul kalan ve bu nedenle çalışamaz duruma düşen ya da çalışma gücünü kısmen veya tamamen yitiren sigortalıların gelir kayıplarını gidermek üzere kurulmuş uzun vadeli bir sigorta koludur.

Zor koşullar altında çalışan ve yıpranan çalışanların karşılaştıkları hastalıklar nedeniyle çalışma gücünde meydana gelen kayıplar sonucunda, maluliyet sigortasından aylık bağlanabilmesi için prim ödeme gün sayısını ve sigortalılık süresi koşullarını yerine getiren sigortalıların SGK'na başvurması ve sağlık kuruluşlarına sevklerini talep etmesi gerekmektedir. Sağlık Kuruluşları tarafından verilen raporlara ilgililerin itirazı ile birlikte raporlar Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kuruluşuna gönderilmektedir. Ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümü içinde, iş mahkemelerine dava açılabilir. Bu süreçler, malul duruma gelen çalışanların aylığa hak kazanmasında zorlukları da beraberinde getirmektedir. SGK, farklı kararlar ve uyuşmazlıkların daha seri ve kısa sürede sonuca giden bir değişikliğe gitmeli ve çalışamaz duruma gelen insanların korunmasını öncelikli bir vecibe gibi görmelidir. Maluliyet sigortasından aylık bağlanmasında süre uzunluğuna ve bürokratik zorluklara, çalışanları çaresiz ve gelirsiz bırakılmasına çözüm getirilmelidir. Maluliyet aylığı bağlananların 4/a sigortalı olarak çalışması durumunda aylıkları kesilmektedir. Diğer taraftan yaşamak için tek gelirleri olan maluliyet aylığı alanların "kontrol muayenesi"ne tabi tutulmaları nedeniyle, korku ve endişeyi de beraberinde getirmektedir. Bu korku ile yaşamak çok zordur. Maluliyet aylığı bağlandıktan sonra kesilmesi ve prim ödeme gün sayısının düşük olması ve çalışma şanslarının sınırlı kalması karşısında, insanlar çaresiz ve gelirsiz kalmaktadır. Türkiye Emekliler Derneğine yapılan başvurularda, kontrol muayenesi sonucunda çalışma gücünde kayıp

MALULEN EMEKLİ OLMAK İÇİN ŞARTLAR NELERDİR?

oranının yüzde 60'ın altına düşmesi ile birlikte aylıkları kesilenlerin çaresizlikleri ile karşılaşmaktadır. Bu insanlara yargı yoluna gitme haklarının olması da sorunu çözmekte ve yargı süreci de uzun olduğundan mağduriyet yaşanmaktadır. Maluliyet aylığı alırken kesilen aylıkların belli bir yüzdesinin ödenmesi, sosyal güvenliğin ve sosyal devletin bir görevi olarak değerlendirilmelidir. Malullük Sigortası 5510 Sayılı Kanununun 25,26,27'inci maddelerinde düzenlenmiştir.

Malul Sayılma Kriterleri

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre; hizmet akdine tabi (4/a) ve kendi adına ve hesabına bağımsız (4/b) çalışan sigortalıların çalışma gücünün veya iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 60'ını, Kamu görevlileri kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün en az % 60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü, kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalılar malul sayılır. Sigortalının malul sayılabilmesi için, çalışma gücünün veya meslekte kazanma gücünün en az % 60'ını kaybettiğinin Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilmesi gerekir.

Malullük Aylığına Hak Kazanma Koşulları

En az on yıldır sigortalı olması ve toplam olarak 1800 gün uzun vadeli sigorta kolları primi ödemesi, başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malul ise sigortalılık süresine bakmadan 1800 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması, Sigortalıların işten ayrılması, kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanların ise kendi sigortalılığı nedeniyle Kuruma genel sağlık sigortası primi dâhil, prim ve prime ilişkin borcu olmaması gerekmektedir. Kamu görevlisi olan (4/c) sigortalılar için; malullük aylığı bağlanabilmesi maluliyet raporu ile birlikte emekliye sevk onayı ve görevlerine ilişkin ilişkilerinin kesilmesi gerekmektedir.

Malullük Aylığına Başvurma Koşulları

Maluliyet durumunun tespiti için sigortalı, bağlı bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğüne veya en yakın sosyal güvenlik il müdürlüğüne ya da sosyal güvenlik merkezine başvurmalıdır.

Yazılı olarak yapılan başvurmanın ardından yetkili sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarına sevk yapılmaktadır. Sağlık kurullarınca düzenlenen raporun incelenmesi sonucu Kurum Sağlık Kurulu, sigortalının maluliyet şartlarını taşıyıp taşımadığına karar vermektedir.

Malullük Aylığının Hesaplanması

1 Ekim 2008 itibariyle yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanunla aylık bağlama sisteminde değişikliğe gidilmiştir. Kanun değişikliklerinin yapıldığı tarihten önce 4/1-(a) ve 4/1-(b) kapsamındaki sigortalıların malullük aylıklarının hangi sisteme göre hesaplanacağı, sigortasında tahsis talep tarihine göre tespit edilmektedir.

2000 öncesi hizmetleri bulunup 2000 ile 2008/Ekim öncesi tahsis talebinde bulunanların aylıkları gösterge ve 4447 sayılı Kanunla getirilen sistem olmak üzere ikili karma sisteme, - Sigortalığı 2000 yılından sonra olup 2000 ile 2008/Ekim öncesi tahsis talebinde bulunan veya ölenlerin aylıkları sadece 4447 sayılı Kanunla getirilen sisteme, - Sigortalılığı 2008/Ekim (dahil) ve bundan sonraki tarihte başlayanların aylıkları Kanunla getirilen yeni sisteme,

MALULİYET AYLIĞI ALANLARIN STATÜLERE GÖRE DAĞILIMI

YILLAR	SSK	BAĞ-KUR	EMEKLİ SANDIĞI		TOPLAM
			Malullük Aylığı Alanlar	Vazife Malulü Aylığı Alanlar	
2009	66.038	15.480	23.577	6.543	111.638
2010	66.902	16.741	23.703	6.608	113.954
2011	67.575	17.748	24.059	6.711	116.093
2012	68.593	19.358	24.290	6.858	119.099
2013	69.153	18.639	24.528	6.921	119.241
2014	71.688	19.865	24.688	11.536	127.777
2015	73.004	20.727	25.070	11.939	130.740
2016	74.429	21.234	25.260	12.170	133.093
2017	75.978	21.766	25.750	12.934	136.428
2018	76.554	22.166	26.216	13.504	138.440
2019	77.752	22.542	26.653	14.039	140.986
2020 Ekim	76.425	22.031	26.697	14.348	139.501

KAYNAK: SGK

- 2000 sonrası hizmetleri bulunup 2008/Ekim sonrası tahsis talebinde bulunanların aylıkları, 4447 ve Kanunla getirilen ikili karma sisteme göre bağlanır.

Aylık Bağlama Oranı (ABO)

- 4(a) sigortalıları açısından %40'dır. (7200 günden az prim ödeme gün sayısı olanlar için) 7200 günden fazla her tam yıl için bu oran % 2 puan artırılır.

- 4 (b) ve (c) sigortalıları açısından % 50'dir. (9000 günden az prim ödeme gün sayısı olanlar için) 9000 günden fazla her tam yıl için bu oran % 2 oranında artırılır.

Aylık bağlama oranının hesabında, 360 günden eksik süreler orantılı olarak dikkate alınır. Sigortalı başka birinin sürekli bakımına muhtaç ise tespit edilen aylık bağlama oranı 10 puan artırılır, ancak aylık bağlama oranı % 90'ı geçemez.

Malullük Aylığının Başlangıcı

5510 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalıların malullük aylığı;

- Malul sayılmasına esas tutulan rapor tarihi yazılı istek tarihinden önce ise yazılı istek tarihini,
- Malul sayılmasına esas tutulan rapor tarihi yazılı istek tarihinden sonra ise rapor tarihini, takip eden ay başından itibaren başlatılır.

Malullük Aylığının Kesilmesi

5510 sayılı Kanunun malullük aylığının kesilmesi, 27. Madde de düzenlenmiştir.

Buna göre;
-Bu Kanuna göre veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışılmaya başlamaları,
-Kontrol muayenesi sonucu malullük durumunun ortadan kalkmasına ilişkin esas rapor tarihini, takip eden ödeme dönemi başında kesilir.

5510 sayılı Kanunun;

-Geçici 1. maddesinde, Kanunun yürürlük tarihinden önce 1479, 506, 2925 ve 2926 sayılı kanunların mülga hükümlerine göre aylık bağlananlar ile 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce sevk talebinde bulunanların aylıklarının kesilmesi ve yeniden bağlanmasında Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerinin uygulanacağı,

-Geçici 14. maddesinde ise, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı olanlar ile malullük aylığı bağlananlar bakımından bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği,

Öngörülmüştür.

DURU: "İNSAN BABASINA SAHİP ÇIKAR"

Türkiye Emekliler Derneği Eskişehir Şube Başkanı Arif Duru, Emeklilerin hiçbir zaman refah payı almadığının altını çizerek taleplerini sıraladı.

Duru "Kimseyi kıskanmıyoruz, kimsenin aldığı gibi gözümüz yok ama biz ülkenin büyükleri olarak, ülkeyi yönetenlerin ve yönetimine talip olan herkesin bize sahip çıkmasını istiyoruz. İnsan: annesine, babasına sahip çıkar. Biz ülkenin annesi, babasıyız Eli öpülesi büyükleriyiz" diye konuştu.

Türkiye Emekliler Derneği Eskişehir Şube Başkanı Arif Duru "TÜFE'ye dayalı zamlar maaşı düşük olanları zor durumda bırakıyor. Makas çok açılıyor. Ülke geliyor ve kalkınıyorsa, bu mutluluktan emekli de kendine düşen payı almalı" dedi.

Asgari ücrette yüzde 21,56'lık artışın ardından gözler emeklilerin ocak ayı zammına çevrildiğini kaydeden Duru, " Geçmiş altı aylık enflasyon oranında zam alacak olan yaklaşık 13,5 milyon emekli, pazartesi günü açıklanacak enflasyon rakamlarını beklemeye koyulurken, son yıllarda asgari ücret zamları ile emekli maaşlarına yapılan zamlar arasında yaklaşık iki kat fark oluştu" diye konuştu. 2016'da asgari ücrete yüzde 30 zam gelirken, emeklilerin yüzde 7,49 zam aldığını aktaran Duru, "Asgari ücrete 2017'de yüzde 7,99, 2018'de yüzde 14,17, 2019 da yüzde 26,1, 2020'de yüzde 15,04 ve 2021 yılında yüzde 21,56 zam yapıldı. Emekli maaşları ise 2017'de yüzde 10,62, 2018'de yüzde

14,86, 2019 da yüzde 15,20, 2020'de yüzde 12,24 artış gösterdi, Aralık ayı enflasyonu beklendiği gibi gerçekleşirse emekli maaşlarına yaklaşık yüzde 8 oranında zam yapılacak. Bu durumda asgari ücretli ile emeklinin zam farkı biraz daha artacak. 6 yılda asgari ücrete toplamda yüzde 114,86 lira zam gelirken, emekli maaşlarındaki artış ise 68,41 te kalmış olacak" ifadelerini kullandı. Emekli maaşı ve asgari ücretteki zam oranlarını değerlendiren Türkiye Emekliler Derneği Eskişehir Şube Başkanı Arif Duru, "Aynı ülkede yaşıyoruz. Aynı fırına, pazara gidiyoruz. Bir tarafa yüzde 20-25 verirken, diğer tarafa yüzde 7-8 vererseniz orada adaleti sağlayamazsınız" dedi.

TÜED RİZE ŞUBESİ: EMEKLİ AYLIKLARINDA İYİLEŞTİRME GEREKİYOR

Türkiye Emekliler Derneği Rize Şubesi Başkanı Recep Ali Derman, "emekli aylıklarının hesaplanmasında ve artışında eşitlik kuralı uygulanmadığından, emeklilerimizin aylıklarında ciddi farklılıkların oluşmasına neden olduğunu" söyledi.

TÜED Rize Şubesi Yönetim Kurulu yaptığı açıklamada; "Sosyal güvenlik mevzuatımızın farklılıkları öngören hükümleriyle 'karma emekli aylığı hesaplanma sistemi' ve 'emeklilerimizin gerçek enflasyonunu temsil etmeyen altı aylık tüfe oranına göre emekli aylıklarına yapılan artışlar', emeklilerimiz arasında eski emekli, yeni emekli gibi eşitsizlikleri getirdiğine dikkat çekildi."

Emekli aylıklarındaki farklılıkların çözümü için 2000 sonrası emeklilerimize intibakın yapılması, birinci gündem maddemiz olarak gördüklerini belirten Başkan Recep Ali

Derman; "Rize Şubesi emeklilerimizin sesi olmaya devam edecek. Üyelerimizin talepleri ve beklentilerini değerlendirerek, kamuoyu ile paylaşıyoruz. Emeklinin haklarının korunması ve iyileştirilmesi için çalıştığımızı belirten Şube Başkanı Recep Ali Derman, "Rize'de yaşayan emeklilerimizin Derneğimize üye olarak destek vermesiyle birlikte mücadele ediyoruz" dedi.

Emekli aylıklarına yüzdeli artışlar yerine seyyanen zamların yapılmasını isteyen TÜED Rize Şube Başkanı Recep Ali Derman, emekli aylıklarında açılan makasın daraltılması için emekli aylıklarında iyileştirme yapılmasına ilişkin talebimize olumlu cevap verilmesi gerektiğini" söyledi.

Bölge milletvekillerini ve Hükümeti de bilgilendirdiklerini belirten Recep Ali Derman, emeklilerimize hizmet etmeyi kutsal bir görev olarak görüyoruz dedi.

TÜED BAYRAMPAŞA ŞUBE BAŞKANIMIZ FETTAH DENİZ, FOX HABER'E EMEKLİYİ ANLATTI..

TÜED Bayrampaşa Şube Başkanımız Fettah Deniz, FOX TV Anahaber'e yaptığı değerlendirmede; emekli aylıklarının, emeklinin ihtiyaçlarını karşılamakta son derece yetersiz kaldığına dikkat çekerek; "Asgari ücret ne ise en düşük emekli aylığı da o olmalı. Düşük aylıklara yüzdeli zamlar adaletsizliği daha da büyütüyor. Emekli aylıkları arasındaki makas giderek açılıyor. Günde en az 10 kişi geliyor derneğimize ve geçinemediklerinden yakınıyorlar. Tüfe zamları bizi tatmin etmiyor. Pazarın zammı bizi tatmin eder ancak. Çünkü biz harcamalarımızı pazarda yapıyoruz.

En azından geçinebilecek bir seviyeye çekilmeli aylıklarımız" dedi.

ASGARİ ÜCRETE YÜZDE 21,56 ARTIŞ YAPILDI

2021 yılı asgari ücret brüt 3.577,50 TL, asgari geçim indirimi dahil net 2.825,90 TL olarak belirlemiştir. 2020 yılı asgari ücretine 500 TL artış yapılmıştır. TÜRK-İŞ, asgari ücretin net 3.000 TL olmasını talep etmiştir. Asgari ücretin hesaplanmasında bilimsel ve objektif kurullar yerine yüzdeleri artışlarla belirlenmesi, tartışmaları da beraberinde getirmektedir. İşçi ve ailesinin geçimini sağlaması gereken asgari ücretin zorunlu ihtiyaçları karşılamadığından, tartışmalar da devam etmektedir. Tartışmaların sona ermesi için Asgari Ücret Tespit Komisyonuna bilim adamları da katılmalıdır. İşçi kesimi Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararına, muhalif kalmıştır.

EVLİ VE ÇOCUK SAYINA GÖRE ASGARİ GEÇİM TUTARLARI

ÜCRETLİNİN MEDENİ DURUMU	AYLIK TUTAR	AGİ DAHİL NET ASGARİ ÜCRET TUTARLARI
BEKAR	268,31	2.825,90
EVLİ EŞİ ÇALIŞMAYAN	321,98	2.879,57
EVLİ EŞİ ÇALIŞMAYAN+1 ÇOCUKLU	362,22	2.919,81
EVLİ EŞİ ÇALIŞMAYAN+2 ÇOCUKLU	402,47	2.960,06
EVLİ EŞİ ÇALIŞMAYAN+3 ÇOCUKLU*	456,13	3.013,72
EVLİ EŞİ ÇALIŞAN	268,31	2.825,90
EVLİ EŞİ ÇALIŞAN+1 ÇOCUKLU	308,56	2.866,15
EVLİ EŞİ ÇALIŞAN+2 ÇOCUKLU	348,81	2.906,40
EVLİ EŞİ ÇALIŞAN+3 ÇOCUKLU	402,47	2.960,06

2021 YILI GELİR VERGİSİ TARİFESİ VE ORANLARI

Gelir vergisi tarifesi, çalışanların brüt ücretlerinden kesilen vergiyi belirleyen en temel göstergedir. 2020 yılında ilk dilim tarife olan 22.000 TL'ye yüzde 9 artışla 2021 yılının ilk dilim tutarı 24.000 TL'ye yükseldi. 2021 yılında vergi dilimlerinin dar tutulması sonucunda, ilerleyen aylarda net ücrette önemli azalmalar yaşanacak. **Asgari ücretten vergi alınmaması temel kural olmalı ve net ücretlerdeki kesintiler azaltılmalıdır.** Hazine tarafından işverenlere sağlanan 5 puan sigorta prim teşviki çalışanlara da sağlanmalıdır.

ÜCRET GELİRLERİNDE GELİR VERGİSİ TARİFESİ	
24.000 TL'ye kadar	%15
24.001 - 53.000 TL arasında	%20
53.001 - 190.000 TL arasında	%27
190.001 - 650.000 TL arasında	%35
650.001 TL ve üzeri	%40

Oranında vergilendirilir.

Prim Borcu Olanlara Emeklilik Fırsatı

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) ile T.C. Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Vakıflar Bankası arasında 7256 sayılı Yapılandırılma Kanunu kapsamında emekli olabilecek sigortalılara yönelik kredi iş birliği protokolü imzalandı. SGK Başkanı İsmail Yılmaz, "Sigortalılarımız, yapılandırılan sigorta prim borçlarının peşin ödeme tarihinin son gününe yani 31 Mart'a kadar aylık 1,60 faiz oranı ve 36 ay vade ile kredi kullanabileceklerdir" dedi.

Yapılandırma Süresi Uzatıldı

SGK Başkanı İsmail Yılmaz 7256 sayılı Yapılandırma Kanununun süresinin uzatıldığını hatırlatarak; "30 Aralık 2020 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından; yapılandırma için son başvuru tarihi, 31 Aralık 2020 tarihinden 1 Şubat 2021 tarihine, İlk taksitin son ödeme tarihi ise 28 Şubat 2021 tarihinden 31 Mart 2021 tarihine uzatılmıştır" dedi.

Kısa Çalışma Ödeneği Süresi, Miktarı ve Ödenmesi

Günlük kısa çalışma ödeneği; sigortalının son on iki aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının % 60'ıdır. Bu şekilde hesaplanan kısa çalışma ödeneği miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının % 150'sini geçemez.

1 Aralık 2020 tarihi itibarıyla tekrar başlayan kısa çalışma ödeneği başvuruları son başvuru tarihi 31 Aralık 2020'den 31 Ocak 2021'e kadar uzatıldı.

COVID-19 KRİZİ ÖZEL VE KAMU EMEKLİLİK SİSTEMLERİNE BASKI YAPIYOR

Hükümetler, COVID-19'a yanıt olarak emeklilik düzenlemelerinin sürdürülebilirliğini ve dayanıklılığını artırmak için bir dizi hızlı önlem aldı. Bunlar arasında, işçilerin emeklilik ödeneği haklarını almaya devam etmelerine veya emeklilik planları çevresinde esneklik sağlamalarına olanak tanıyan iş tutma programlarının ve işsizlik yardımlarının genişletilmesi yer alıyor.

Ülkelerin emeklilik yaşına gelmeden önce emeklilik tasarruflarına erişim sağlama gibi önlemlerle sağlanan kısa vadeli gelir desteği ile bu tür önlemlerin gelecekteki emeklilik gelirleri üzerindeki potansiyel olumsuz etkisi arasında bir denge kurması gerekiyor.

COVID-19 KRİZİ SIRASINDA GÖÇMEN İŞÇİLER

ILO'ya göre, 2020 ortasına kadar yaklaşık 500 milyon tam zamanlı eşdeğer iş kaybedildi ve yaklaşık küresel işgücünün yüzde 70'ini kilitleme önlemleri etkiledi. 164 milyon göçmen işçinin, küresel işgücünün yüzde 4,7'sini temsil ettiği düşünülen bir tahmine göre, 111 milyondan fazla göçmen işçinin etkilendiğini gösteriyor. Göçmenler, başta virüse daha fazla maruz kaldıkları sağlık hizmetleri,

temizlik hizmetleri ve tarım olmak üzere birçok ön saf meslekte temsil edilmektedir. Ek olarak, sosyal korumaya erişimin olmaması veya sınırlı olmasıyla birleşen iş kapanmaları ve hareket kısıtlamaları, göçmenlerin savunmasızlığını artırdı.

COVID-19 krizi, büyük sosyal ve ekonomik krizle mücadelede sosyal korumanın temel rolünü ve göçmen işçiler dâhil herkes için sosyal koruma tabanları oluşturmanın hayati önemini göstermiştir.

ARTAN SAYIDA AMERİKALI, ERKEN EMEKLİLİKLE KARŞI KARŞIYA

Bir çalışan, durgunluk sırasında işsiz kalırsa, masrafları karşılamak için birikimlerini veya yatırımlarını kullanması gerekebilir. Bu sorun, tasarrufları telafi etmek için daha az yılları olduğundan emekliliğe yaklaşan işçiler için daha da karmaşık hale geliyor.

The New School'daki Schwartz Ekonomik Politika Analiz Merkezi'nin bir raporu, Amerika'daki 55-70 yaşları arasındaki

2,9 milyon işçinin Mart ayından bu yana işgücünden ayrıldığı ortaya koydu. Çalışmaya göre, "Bu işçiler, artan sağlık riskleri ve azalan iş beklentileri nedeniyle istemsiz olarak emekli olma riski altındadır."

Araştırmacılar, bu çıkışların takip eden üç ay boyunca aynı hızda devam etmesi halinde, bu yaş grubundaki 1,1 milyon ek işçinin iş gücünü terk edebileceğini belirtiyorlar. Bu, pandeminin neden olduğu ekonomik kriz nedeniyle potansiyel olarak emekliliğe zorlanan insan sayısı 4 milyona varmaktadır.

İŞVERENLER, TÜM JENERASYONUN ÖNÜNDEKİ ENGELLERİ KALDIRMALI

Yeni bir OECD raporuna göre, hükümetler ve işverenler, COVID-19 salgınının hızlandığı iş dünyasında süregelen değişikliklere uyum sağlamaları için çok kuşaklı iş güçlerini teşvik etmek için birlikte çalışmalıdır. Rapor, 2050 yılına kadar dünyanın en gelişmiş ekonomilerindeki her on kişiden dördünün 50 yaşın üzerinde olacağını söylüyor.

Yine de, mevcut kamu istihdam ve emeklilik politikalarının yanı sıra birçok kurumsal uygulama, fiili çalışma kapasitesi ve bireysel ihtiyaçlardan ziyade, çalışanların yaşına sıkıca bağlıdır. Yaşlı yetişkinler her zamankinden daha sağlıklı ve daha eğitilmiş olmalarına rağmen, yetenekleri genellikle yeterince kullanılmamış ve gözden kaçmış

durumdadır.

OECD Genel Sekreteri Angel Gurría, "Deneyim, nesil ve yetenek çeşitliliğini artırmak, işçilere, şirketlere ve bir bütün olarak topluma muazzam faydalar sağlama potansiyeline destek" dedi. Hükümetler ve şirketler, eğitim ve beceri geliştirme yaklaşımlarını gözden geçirmelidir. Şu anda, OECD'deki yetişkinlerin yalnızca% 41'i işle ilgili eğitime katılmaktadır. Daha genç, daha yüksek vasıflı ve tam zamanlı sözleşmeli çalışanların daha yaşlı, daha düşük vasıflı ve yarı zamanlı çalışanlara göre eğitim alma olasılığı daha yüksektir. İnsanları kariyerleri ve yaşamları boyunca becerilerini korumaya ve geliştirmeye teşvik etmek, önemli üretkenlik kazanımları sağlayacak ve daha yaşlı insanların çalışma hayatlarını uzatmalarına yardımcı olacaktır.

İNGİLTERE'DE (EN ZOR HAFTALARIN) ÖNCESİNDE YENİ KİLİTLENMELER

Başbakan, İngiltere'deki herkesin, Şubat ortasına kadar sürmesi beklenen yeni bir koronavirüs kilitlenmesi sırasında izin verilen nedenler dışında evde kalması gerektiğini söyledi.

Boris Johnson, artan vakalar ve hasta sayıları arasında önümüzdeki haftanın "şimdiye kadarki en zor" olacağı konusunda uyardı.

Tüm bakım evi sakinleri ve bakıcıları, 70 yaş ve üstü herkes, tüm ön saflarda sağlık ve sosyal bakım çalışanları ve klinik olarak aşırı derecede savunmasız olanlara Şubat ortasına kadar bir doz aşı sunulacak.

1970 - 2020

TÜED TARİHİNDEN SAYFALAR -XII-

4-5 KASIM 1974 TARİHİNDEKİ 2. OLAĞAN GENEL KURUL'DAN AKILDA KALANLAR

KONGRE HEYETİ ATA'NIN HUZURUNDA...

Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti 2. Olağan Genel Kurulu gündemi gereği seçimlerin ardından, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 8 Ekim 1974 tarih ve 167-6 sayılı yazısıyla verilmiş olan izinle, Genel Başkan seçilen Sadi Heper ve beraberindeki heyet Anıtkabir'i ziyaret ederek, Ata'nın mozolesine çelenk koyarlar.

Dönemin hassasiyeti gereği, Anıtkabir ziyaretleri sıkıyönetim komutanlığının izniyle mümkün olmaktadır. Ankara Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Arif Koçak imzasıyla verilen izin yazısında; "Sıkıyönetim bölgesinde genel güvenliğin ihlal edilmemesi kaydıyla toplantının yapılmasında ve delegelerden bir grubun Anıtkabir'i ziyaretle çelenk koymalarında bir sakınca görülmemiştir" denilmektedir.

2. Büyük Kongreden akılda kalan bazı önemli hususlar vardır.

- DELEGE SAYISININ NASIL BELİRLENDİ?

Toplantı çoğunluk tutanağında, delege belirleme usulünün nasıl gerçekleştiği şöyle tanımlanır;

"Cemiyet Ana Nizamnamesi'nin 20. maddesine göre; Şube Yönetim Kurulları asil üyeleri (doğal delege) ile şubelere kayıtlı üye sayısının yüzde 1'i nispetinde delegenin toplantıya katılması icap etmektedir."

- 100 DELEGE KONGREYE NEDEN KATILAMADI?

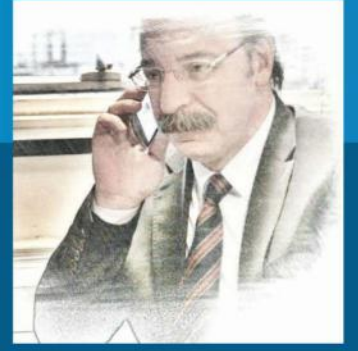
Tutanakta ayrıca katılma ilişkin şu açıklama yer almaktadır;

"Mevcut 40 şubemizden, yönetim kurulları asil üyeleri olarak 280 kişi, şubeye kayıtlı üye sayılarının yüzde 1'i hesabıyla da 165 kişi olmak üzere, cem'an toplantıya 445 kişinin iştiraki gerekirken, mali durumları nedeniyle şubelerin tam olarak delege getiremediği fakat, 345 kişinin toplantıya katılmış olduğu ve bu suretle çoğunluğun sağlandığı göz önünde tutularak, oturumun açılmasına yönetim kurulumuzca ittifakla karar verildi."

Görüldüğü gibi maddi imkansızlıklar nedeniyle 100 kadar delege büyük kongreye katılamamıştır.

Mehmet Emin TANGÖREN
TÜED Basın Danışmanı

tuedbasin@gmail.com

emeklinin gündemi

- ÜYE AİDATLARI, GİDERLERİN SADECE YARISINAYETİYOR...

Genel kurula sunulan bütçe raporlarında ve denetim kurulu raporunda açıkça ifade edilen tablolar, cemiyetin zorlu bir varoluş mücadelesi verdiğinin de kanıtı olarak ortaya çıkıyordu. Genel Merkez 26.06.1972 - 31.10.1974 Gelir Gider Tablosu'nda şu rakamlar yer almaktaydı:

UMUM GELİR 169.256 Lira 61 Krş.

UMUM GİDER 143.920 Lira 95 Krş

Cemiyetin banka hesaplarında 22.060 Lira'sı ve kasasında da 3.275 Lira 66 Krş'u bulunmaktadır. Geçen yaklaşık 2 yıllık sürede aidat gelirleri toplamı ise sadece 2.522 Lira 50 Krş ve şubelerden gelen %25 Genel Merkez hissesi olarak 78.704 Lira 62 Krş'tur. Yani bir başka ifadeyle; cemiyetin aidat gelirleri 2 yıllık süreçteki 143.920 olan giderlerinin neredeyse yarısını karşılamıştır.

Cemiyetin sadece kira giderleri aynı dönemde 9.215 Lira, Posta masrafları 7.059 Lira, Kırtasiye ve matbaa giderleri 5.607 Lira tutmuştur. Yani aidat gelirleri kirayı bile karşılamamaktadır.

Gelirler tablosuna baktığımızda, giderlerin nasıl karşılanabildiği de anlaşılmaktadır. Cemiyet; rozet satışından 17.853 Lira ve Hüviyet Kartı satışından da 18.330 Lira, Bağışlardan da 24.235 Lira gelir elde etmiştir.

Bir yandan sıkıyönetim koşulları, diğer yandan maddi imkansızlıklar nedeniyle, hiç de kolay olmayan şartlarda gerçekleştirilen 2. Olağan Kongre, cemiyetin zorlu bir mücadele sürdüreceğinin de işareti olur. Ama bir kar tanesinden kar topuna dönüşmeye başlamıştır, emeklinin teşkilatlanma hareketi de.

TÜRKİYE İŞÇİ EMEKLİLERİ CEMİYETİ
Genel Merkez Subesine ait
26-6-1972 Tarihinden 31-10-1974 Gelir ve Gider Tablosu

GELİRLER		GİDERLER	
26.6.1972 İla 31.10.1974		26.6.1972 İla 31.10.1974	
Lira	Krş.	Lira	Krş.
NAKLI YEKÜN			
1 - Giriş Kaydinesi	20050	63	
2 - Aidat Gelirleri	2522	50	
3 - Rozet Satış	17853	75	
4 - Hüviyet Satış	18330		
5 - Banka Faizleri	588	41	
6 - Halkın Katkıları	6901	70	
7 - İkamiyet %25 Genel Merkez Hissesi	78704	62	
8 - Teberrürlar	24235		
Genel Gelirler Toplamı		169256	61
NAKLI YEKÜN			
1 - Yer Kirası	9215	50	
2 - Temizlik, Bakım, Onarım	213		
3 - Isıtma ve Aydınlatma	1073	20	
4 - Kırtasiye ve Matbaa	5607	65	
5 - Demirbaş ve Mefusat	4379	50	
6 - P.T.T. ve Yayın Masrafları	7059	65	
7 - İş Takip Yollukları	17555	55	
8 - Harcırahlar	35887	80	
9 - % 25 Merkez Hissesi	3879		
10 - Ağıtlama Giderleri	10317	90	
11 - Sosyal Yardımlar	1665	25	
12 - Personel Ücretleri	14258	15	
13 - Kongre Masrafları	10037	80	
14 - Aidat Toplama %'sı	10431		
15 - Sair Giderler	8140		
16 - Filanaz	3200		
17 - Diğer gelirler			
Giderler Toplamı		143920	95
DEVİRLERİN BEYANI			
Ziraat Bankası Hesabına	20500		
Genel Merkez	13101		
" " " " " "	9252		
Kasada	3275		
DEVİR TOPLAMI	25335	66	
İ C M A L			
Giderler Toplamı	143920	95	
Devirler Toplamı	25335	66	
Genel Gelirler Toplamı	169256	61	
Gnl. Bas. Gnl. Bşk. Yrd. Gnl. Bşk. Yrd.			
Gnl. Sek. Gnl. Sek. Yrd. T. Sek. Majl. Sek. Veznedar Üye Üye Üye			

DÜNYA AŞIRI YOKSULLUK TEHDİDİ ALTINDA

Covid-19 salgınının ekonomik ve sosyal yönden olumsuz etkileri devam ediyor. İsten çıkarmalar ile birlikte istihdamın daralması, yoksulluğun artması ve sosyal güvenlik haklarına erişimde yaşanan zorluklar, dünyanın ortak sorunu olmaya başladı. Sosyal destek paketleriyle yoksullukla mücadele edinme programları ülkeden ülkeye göre değişiklik göstermekle birlikte, gelişmiş ülkelerin daha geniş kaynak ayırdığı dikkat çekmektedir. Dünya nüfusunun önemli bir kısmının gelecekte yoksulluk içinde yaşama gibi riskinin bulunması, bütün hükümetleri önlem almaya yönelik çağrılar yapılmaktadır.

COVID-19 Sosyal Güvenlik Acil Durum Programları

Dünya çapında COVID-19 salgını, sosyal güvenlik kapsamındaki boşlukları ortaya çıkarıyor. Krizin etkisi pek çok işçinin, özellikle de gayri kayıt dışı çalışanların herhangi bir sosyal korumaya erişiminin olmadığı düşük ve orta gelirli ülkelerde oldukça şiddetlidir. Kriz, hükümetleri acil durum temelinde yeni sosyal güvenlik yardımları oluşturmaya ve özellikle savunmasız olarak algılanan kapsam dâhilindeki nüfuslar için mevcut sosyal güvenlik planlarını genişletmeye yönelik hızlı önlemler almaya itti.

Covid-19 salgını ve bunun sonucunda ortaya çıkan kilitlenmeler ve diğer çevreleme önlemleri işgücü piyasalarını bozuyor, insanları işsiz bırakıyor ve milyonlarca işçinin geçim kaynaklarını ve gelir güvenliğini tehlikeye atıyor. Bunun yıkıcı etkileri, kayıt dışı işçileri, ev ve tarım işçileri gibi kapsamı zor olan grupları, mikro ve küçük işletmelerde çalışan kişileri en çok etkiliyor, çünkü bunların çoğu prim ödemeli programların kapsamına girmiyor. *Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), dünyanın istihdam edilen nüfusunun yüzde 60'ından fazlasının veya yaklaşık 2 milyar insanın kayıt dışı ekonomide olduğunu ve çoğunun zorlu koşullar altında ve sosyal koruma olmadan çalıştığını tahmin ediyor.*

Krizin etkilerini hafifletmek ve yoksulluk seviyelerinin daha fazla artmasını önlemek için, dünya genelindeki neredeyse tüm hükümetler, başlangıçta üç ay sürmesi planlanan çok çeşitli geçici sosyal koruma önlemleri uyguladı.

Olağanüstü mevzuat ve tedbirler, özellikle hastalık, işsizlik ve sosyal transferler ve gıda desteği dâhil sosyal yardım desteklerine odaklanmaktadır. Eşi görülmemiş sayıda önlem de yardımların kapsamını genişletti ve mevcut sosyal yardım programlarının faydalarını artırdı. COVID-19 Sosyal Güvenlik Yanıtları gözlemcisi, Mart ve Ekim 2020 arasında 23 ülkenin, mevcut primsiz programlarını güçlendirmek için, sosyal yardım miktarlarındaki artışlar, ek ödemelerin geçici olarak sağlanması, transferlerin iletildiği dâhil olmak üzere önlemler uygulandığını gözlemliyor.

COVID-19, aşırı yoksulluk içinde yaşayan insan sayısını 2030'a kadar 1 milyarın üzerine çıkarabilir!

Birleşmiş Milletler Geliştirme Programı (UNDP) tarafından yayınlanan bulgulara göre, COVID-19 pandemisinin şiddetli uzun vadeli etkileri, 207 milyon insanı aşırı yoksulluğa sürükleyebilir ve toplamı 2030 yılına kadar 1 milyarın üzerine çıkarabilir.

Fakat bu kaçınılmaz bir sonuç değil. Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine (SDG) ulaşmaya yönelik odaklanmış bir dizi yatırımla, mevcut COVID-19'a kıyasla 146 milyon kişi aşırı yoksulluktan kurtarılabilir. UNDP ve Denver Üniversitesi'ndeki Pardee Uluslararası Gelecekler Merkezi arasındaki uzun süredir devam eden bir ortaklığın parçası olan çalışma, salgının önümüzdeki on yıl içindeki çok boyutlu yansımaları üzerinden, farklı COVID-19 kurtarma senaryolarının SDG'ler üzerindeki etkisini değerlendiriyor.

İyileşmenin uzun sürdüğü bir 'Yüksek Hasar' senaryosu altında, COVID-19'un 2030 yılına kadar 207 milyon insanı aşırı yoksulluğa itmesi ve kadın yoksulluk sayısının bu taban çizgisine kıyasla 102 milyon daha artması öngörülmektedir. Yüksek Hasar senaryosu, COVID kaynaklı ekonomik krizin yüzde 80'inin

üretkenlik kaybı nedeniyle 10 yıl içinde devam edeceğini ve salgın öncesinde görülen büyümedeki tam bir iyileşmeyi engelleyeceğini öngörüyor.

Bununla birlikte, çalışma aynı zamanda önümüzdeki on yıl içinde sosyal koruma/refah programları, yönetim, dijitalleşme ve yeşil ekonomide odaklanmış bir dizi SDG yatırımının yalnızca aşırı yoksulluğun yükselmesini önlemekle kalmayıp, aynı zamanda dünyadaki kalkınma planına da katkı sağlayacağı tahmin ediliyor.

Bu iddialı, ancak uygulanabilir 'SDG Push' senaryosu, COVID-19'un mevcut etkileri de hesaba katıldığında, 146 milyon kişiyi aşırı yoksulluktan kurtaracak, cinsiyet yoksulluğu açığını daraltacak ve kadın yoksulluğu sayısını 74 milyon azaltacaktır.

Bu yeni yoksulluk araştırmasının vurguladığı gibi, COVID-19 salgını bir dönüm noktası ve liderlerin şimdi aldığı seçimler ile dünyayı çok farklı yönere götürebilir. UNDP Yöneticisi Achim Steiner, "İnsanların yalnızca COVID-19'dan kurtulmalarına yardımcı olan, aynı zamanda insanların ve gezegenin gelişim yolunu daha adil, dayanıklı ve yeşil bir geleceğe doğru yeniden düzenleyen on yıllık bir eyleme yatırım yapma fırsatımız var" dedi.

Çalışma tarafından önerilen uyumlu SDG müdahaleleri, yönetimde iyileştirilmiş etkinlik, verimlilik, gıda, enerji ve su tüketim modellerinde değişiklikler gibi hem hükümetler hem de vatandaşlar için dürtüler yoluyla davranış değişikliklerini birleştiriyor. Önerilen müdahaleler ayrıca iklim değişikliği üzerine küresel işbirliğine, COVID-19'un kurtarılmasına yönelik ek yatırımlara ve gelişmiş geniş bant erişimi ve teknoloji yeniliğine duyulan ihtiyaca odaklanıyor.

Kanada: Yaşlılar için tek seferlik vergisiz ödeme

Yaşlılık Güvenliği (OAS) programı, Kanada'nın emeklilik gelirinin ilk ayağını oluşturmaktadır. Primsiz, ikamete dayalı ve genel vergi gelirleri ile finanse edilen, yaşlılara asgari gelir garantisi sağlamayı ve emekli olanların gelir değişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Program kapsamındaki yardımlar, ikamet ve yasal statü gereksinimlerini karşılayan 65 yaş ve üzerindeki tüm kişilere ödenen bir OAS emekli maaşını içerir. COVID-19 salgınının yaşlıların sağlığı, fiziksel hareketliliği ve mali durumu üzerindeki orantısız etkilerinin farkında olan hükümet, OAS emeklileri için tek seferlik vergisiz 300 Kanada doları ödemesini finanse etmek için 2,5 milyar Kanada doları ayırdı.

Ek mali destek, pandemiden kaynaklanan ve giderek artan sağlık, ekonomik ve sosyal zorluklarda yaşlılara yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Arjantin: Acil aile geliri

Arjantin hükümeti, COVID-19 salgınına yanıt vermek için, geçici işçiler, işsizler, ev işçilerinden ve evde bulunanlardan oluşan aileleri hedefleyen, primsiz bir program olan Acil Aile Gelirini (Ingreso Familiar de Emergencia - IFE) finanse etti. Hükümet, IFE'yi ülkenin ilk genel kilitlenmesinden beş gün sonra bir kararname ile oluşturdu. IFE'nin uygulanması, Ekonomi Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı, Federal Kamu Kaynakları İdaresi olmak üzere beş ulusal kurumun koordinasyonunu gerektirdi. Program; kayıt dışı işçiler, ev işçileri ve kilitlenmelerden önemli ölçüde etkilenen işsizler için basitleştirilmiş bir sisteme kayıtlı düşük gelirli serbest meslek sahipleri de dâhil olmak üzere savunmasız zor grupları kapsama aldı.

Arjantin'de en yüksek yoksulluk ve yoksulluğun görüldüğü iller, en yüksek IFE kapsama oranlarına sahip oldu. Mikro simülasyonlar, IFE'nin 2,8 milyon insanın yoksulluğa düşmesini önlediğini ve 1,4 milyon insanı yoksulluktan kurtardığını tahmin ediyor.

Namık TAN
TÜED
Araştırma Müdürü

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU KÖŞESİ

AYIN YORUMU

EMEKLİLERE ÖDENEN ASGARİ AYLIKLAR ASGARİ ÜCRETE EŞİTLENMELİ

Sosyal güvenlik sistemimiz üç ayrı statü üzerinden SSK, Emekli Sandığı ve BAĞ-KUR kapsamında ödenen emekli aylıklarında oluşan farklılıklar giderek artmaktadır. Sosyal güvenlik mevzuatında yapılan her bir değişiklik, SSK ve BAĞ-KUR emekli aylıklarında norm ve standart birliğini bozmuş, en fazla etkilenen aylıklar ise asgari aylıklar olmuştur. 1 Ocak 2000 sonrasında sigortalı olanlara bağlanan aylıklar dikkat çekmeye başlamıştır. Hak sahibi aylıklarında ciddi azalmalar kendini göstermiştir. Ödenen prim kazancından çok işe giriş tarihleri önem kazanmaya başlamış ve aynı çatı altında olanların aylıklarında önemli kayıplar ile karşılaşmışlardır.

Taban aylıklarda görülen kayıplar karşısında çözüm olarak

“Emekli aylıklarının hesaplanmasında parametreler olan; güncellenme katsayısı ve aylık bağlama oranı yeniden belirlenmelidir...”

getirilen “en az aylık ödemesi” sorunu çözmekten uzak kaldığı gibi, esas aylıkların 1.500 TL'ye gelene kadar zam yapılmaması da bir başka haksızlık örneği olmuştur. Bu nedenle, asgari aylıkların asgari ücretin altında kalmaması için yeni bir düzenlemeye gidilmelidir. Aylık bağlama oranı gerçekçi belirlenmediğinden, bu sorun bütün emeklilerin aylıklarında düşmelere yol açmaktadır. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun emekli aylıklarının hesaplanmasında parametreler olan güncellenme katsayısı ve aylık bağlama oranı yeniden belirlenmelidir. Emeklilerin korunmasını öngören pozitif ayrımcı uygulamalara gidilmesi, sosyal devletin bir görevi olarak benimsenmelidir.

Siz Sorun... Biz Cevaplayalım...

SORU: Malulen emekli aylığı almaktayım ve kendi adıma da bir şirketim var. Oğlumun da bir şirketi var ve bazı zaman ziyaret anlamında işyerine gitmekteyim. Oğlumun işyerinde bulunduğum sırada SGK denetmenleri geldi ve sigortalı çalıştım yönünde bir tutanak yaptılar. Ben burada çalışmıyorum. Kendi şirketim var. Kendi işimle ilgileniyorum şeklinde savunma yapmama rağmen, yapılan tutanak ile birlikte emekli aylığım kesildi. Bu yapılanları Merkez Müdürüne anlatmama rağmen, yargı yoluna gitmemi ve benim yapacağım bir işlem olmadığını söyledi. Bu konuda ne yapmalıyım?

CEVAP: Kayıt Dışı Çalışmadan Uzak Durulmalı: SSK'dan malulen emekli aylığı alanların SSK'lı olarak çalışması durumunda aylıkları kesilmektedir. Kendi adınıza işyeri olmasında ise aylık kesilmemektedir. SGK, ihbarlar dahil olmak üzere çok yönlü denetimler yapmaktadır. Muvazaalı çalışmanın cezası, emekli aylığının kesilmesine kadar gitmektedir. SGK Merkez Müdürü, mevzuatta olan bir durumdan söz etmiş ve kayıt dışı çalıştığınıza ilişkin tutanağın iptal edilmesi için yargı yoluna gidilmelidir. Emeklilerimizin çok dikkatli olması gerekir. Kayıt dışı çalışmanın cezasını hiçbir emeklimizin yaşamaması için kurallara ve mevzuata göre hareket edilmelidir.

SORU: SSK'lı eşimden aylık almaktayım. Aldığım aylığın tutarı 1.800 TL'dir. Memur olan çalışan oğlumu kaybettim. Hem eşimden, hem de oğlumdan aylık alabilir miyim?

CEVAP: Ana ve Babaya Bağlanan Aylıklarda Net Asgari Ücret Ölçü Olarak Alınmaktadır: Emekli Sandığı Kanununun 72 nci maddesinin mülga birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları uyarınca anne ve babaya aylık bağlanma kriterleri arasında ölüm tarihinde Kanun kapsamında iştirakçi veya 4/1-(c) kapsamında sigortalı ve evli olmayan muhtaç olan ana ve babaya tahsis talep tarihini takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanmaktadır. Her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirin asgari ücretin net tutarından az olan hak sahibi ana ve babanın Sosyal Yardım ve Dayanışma Vakfından “muhtaçlık” belgesini aldıklarında vefat eden çocuğundan aylık bağlanmaktadır. Muhtaçlık durumu SGK tarafından sürekli kontrol edilmektedir. Geliri asgari ücretin üzerinde çıkanların aldıkları aylığın kesileceğinin bilinmesi gerekir.

SORU: Memur olarak çalışırken kanun hükmünde kararname (KHK) ile görevden ihraç edildim. Memuriyette 18 yıl hizmetim var. Son üç yıldır 4/a işçi statüsünde sigortalı olarak çalışıyorum. SSK'dan emekli olduğumda, kamuda geçen sürelerin ikramiyesine hak kazanabilecek miyim?

CEVAP: Emekli İkramesinin Ödenmesinde Aylık Bağlanan Statüye Göre İşlem Yapılmaktadır: İşçi statüsünde 1260 günden fazla prim ödemeniz durumunda SSK şartlarıyla emekli olacaksınız. İşe giriş tarihiniz tespit edilerek emeklilik yaşıınız hesaplanacaktır. Emekli aylığının hesaplanmasında memur olarak geçirdiğiniz hizmetleriniz dikkate alınırken, sizin gibi durumda olanlara ise emekli ikramiyesi ödenmemektedir.

SORU: SSK'dan eşimden aylık almaktayım. Babam Bağ-Kur aylığı alırken vefat etti. Her iki aylığı alabilir miyim?

CEVAP: Yüksek Olan Aylığı Tercih Etme Hakkınız Var: En çok gelen sorulardan birisi. Ölüm tarihleri ile birlikte taleplere göre de değerlendirme yapılmaktadır. Sigortalı veya hak sahiplerine, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 506, 1479, 2925 ve 2926 sayılı kanunlara göre bağlanıp, Kanun hükümlerine göre ödenmesine devam edilen gelir ve aylıkların, durum değişikliği nedeniyle artırılması, azaltılması, kesilmesi veya yeniden bağlanmasında 5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili Kanun hükümleri uygulanır. Bu kural, 5 Aralık 2017 tarihinde Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğine eklenen Geçici Madde 4 ile değiştirilmiş, 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce ölen sigortalıların hak sahiplerine gelir veya aylık bağlanmasında, sigortalıya ilişkin koşulların tespiti ile gelir veya aylığın hesaplanması ve paylaşılmasında ölüm tarihindeki, hak sahiplerine ilişkin koşulların tespitinde ise hak sahibi olma niteliğinin kazanıldığı tarihteki 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı kararlaştırılmıştır. 5 Aralık 2017 tarihinden sonra yapılan taleplerde her iki dosyanın statüleri farklı da olsa yüksek olan aylığın tercih edilme uygulaması getirilmiştir. Yapılan bu değişiklik eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiğinden, hak kaybına neden olmaktadır. Esas olan, dönem farkı olmadan hak sahipliğinde eşitliğin getirilmesidir.

On Birinci Kalkınma Planı Yaşlanma Özel İhtisas Komisyonu Raporu

Dünyanın her ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de nüfus dinamiklerinde yaşanan değişim sonucu toplam nüfus içinde yaşlı nüfusun payı oransal ve sayısal olarak artmış ve yaşlılık ile ilgili konular ülke gündeminde yer almaya başlamıştır. 2019-2023 dönemini kapsayan 11. Kalkınma Planının hazırlık çalışmaları çerçevesinde oluşturulmuş olan “yaşlanma özel ihtisas komisyonu” yaşlanma konusunu toplumsal yaşamı şekillendiren sosyal, ekonomik, kültürel ve yönetsel yapılarla ilişki içinde olup bu yapıları etkileyen ve onlardan etkilenen bir süreç olarak değerlendirmiştir. Tüm yaşam boyunca bireyi ve toplumu yaşlılığa hazırlayacak, yaşlılıkta koruyacak ve güçlendirecek politikalara gereksinim duyulmaktadır. Dünyada kabul edilmiş olan “aktif yaşlanma” yaklaşımı temel hedeftir. Yaşam boyu sağlık ile yaşlılığın ve toplumun yaşam kalitesinin zenginleşmesi hedeflenirken toplumsal yaşamın içinde yer almaya devam etmek ve üretken olmak önem kazanmaktadır. Yaşlanma ile ilgili ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında ve izlenmesinde bütüncül bakış açısı, hak temelli olan ve sürdürülebilirliği göz önünde bulunduran yaklaşımın hedefe ulaşmayı kolaylaştıracağı düşünülmektedir.

Yaşlıların güvenli bir çevrede kendi tercihleri doğrultusunda sağlıklı ve bağımsız yaşabildikleri, sağlık ve sosyal hizmetlerden adil bir biçimde yararlanabildikleri, kendilerini dışlanmış hissetmedikleri, yaşlı yoksulluğunun en az düzeye indirildiği ve nitelikli yaşam standardının sağlandığı, insan onuruna uygun hizmet ve yaşlı bakım modellerinin geliştirildiği, kuşaklararası dayanışmanın sağlandığı politikalar geliştirilmelidir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası insan haklarına saygılı ilkesiyle olduğu kadar, kavram olarak da yaşlıyı dikkate alan bir yapıdadır. En önemlisi de Anayasanın 10. Maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesinde, hassasiyetle yaklaşılması gereken nüfus grupları içinde alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı olmayacağı vurgusu yapılarak yaşlılar için pozitif ayrımcılık getirilmiştir. Tüm dünyanın 2030 yılına kadar yerine getirmek için taahhütte bulunduğu “BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri” de yaşlanmayı ve yaşlı insanları, kalkınma sürecinin bir parçası olarak değerlendirmektedir.

Yaşlanma özel ihtisas komisyonu raporu, plan dönemi içinde yaşlılığa ilişkin sosyal politikaların geliştirilmesinde temel oluşturarak hedefleri ve eylemleri kapsamaktadır. Bu hedef ve eylemler “aktif yaşlanma ve yaşam kalitesi” bütüncül yaklaşımı ile ele alınmıştır. Yaşlı nüfusun sosyal ekonomik, demografik özellikleri önem kazanmaktadır. Yaşlıların yoksulluk durumuna gelir ve yaşam koşulları araştırması sonuçlarına göre bakıldığında, yoksulluk oranı 2016 yılında Türkiye geneli için yüzde 21,2 iken, yaşlı nüfusta yüzde 16 olmuştur. 15 ile 64 yaşlar arasındaki nüfusun işgücüne katılma oranı yüzde 57, yaşlı nüfusun iş gücüne katılım oranı yüzde 11,8 dir. BM aktif yaşlanma indeksi , Türkiye için 2014 yılında pilot çalışmadan hesaplanmış, puanımız 27,4 çıkmıştır. Bu nedenle alanlarına göre uzun vadeli hedefler; aktif yaşlanma, sosyal içerme,

kuşaklararası dayanışma ile kurumsal ve hukuki altyapının geliştirilmesi olarak belirlenmiştir. Yaşlanma konusunda kayıt sistemlerinin geliştirilmesi, veri elde etmek için araştırmalar yapmak, sağlık hizmetleri, evde bakım önemli bir diğer uzun vadeli hedeflerdir.

Bireylerin aktif yaşlanma konusunda bilgilendirilmeleri ve bilinçlendirilmeleri, aktif yaşlanma için sivil toplum kuruluşlarının ve yerel yönetimlerin etkin desteklerinin sağlanması, yaşlı dostu kentler yaratılması, yerel yönetimlerde ve siyasi partilerde yaşlı meclislerinin kurulması, yaşlılığın iş gücüne katılmasının sağlanması, hayat boyu öğrenme imkanları sunulması emekliliğe hazırlık programları geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Yaşlı hakları çalışmaları ve BM yaşlılık hakları çalışmalarına katılım sağlanması, yaşlı hakları sözleşmesinin imzalanmasına yönelik çalışmalar yapılması, hak temelli sosyal yardım finansman sistemi kurulması , yarı zamanlı iş olanaklarının yaratılması, asgari gelir uygulamasının getirilmesi , sosyal güvenlikten elde edilen emekli maaşının yetersiz kalması durumunda bu tutarın asgari gelir seviyesine çıkarılması , teknoloji okuryazarlığı eğitimi sağlanması, gündüz bakım evleri gibi fiziki mekanların geliştirilmesi gerekecektir. Yaşlıların bilgi ve birikimlerinden, yaşam deneyimlerinden yararlanılmalı, yalnız yaşayan yaşlılara ve kurum bakımındaki yaşlılara ilgi ve duyarlılığın gösterilmesi için sivil toplumun ve yerel yönetimlerin desteğinin sağlanması önemlidir.

“Yaşlılık Enstitüsünün kurulması, bakım güvence sisteminin geliştirilmesi, uzun süreli bakım sağlanması, Anayasanın 10. Maddesindeki pozitif ayrımcılıkla ilgili uyum yasalarının çıkarılması, sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilir olmasının sağlanması, belediye hizmetlerinden ihtiyaç duyan herkesin yararlanabilmesine yönelik hukuki düzenlemenin yapılması, yaşlılık hukukuna yönelik olarak üniversitelerde ayrı programların oluşturulması ve yaşlı hukuku ile ilgili çalışmaların teşvik edilmesi, sivil toplum kuruluşlarının yaşlılığa dair çalışmalarının desteklenmesi, yaşlılık ile ilgili müstakil bir genel müdürlüğün kurulması her türlü yaşlı istismarı ve ayrımcılığının önüne geçilebilmesi için hukuki düzenlemenin yapılması , yaşlı sağlığı ile ilgili hizmetlerin ödeme ve finansmanının sağlanması, aile hekimlerinin yaşlı sağlığı hizmetlerinde etkin görev almaları ve yaşlı izlemlerini gerçekleştirmeleri, sağlık uygulama tebliğinin yaşlanan nüfusun ihtiyaçlarını karşılama yönünde revize edilmesi , geriatric hizmetler için gereken fiyat farklılıştırmalarına ve esnekliklere imkan verilmesi, yaşlılar için katkı payı ve ilaç katkılarının gözden geçirilmesi , sağlık hizmetine erişimde yaşanan sorunların ortadan kaldırılması , üçüncü yaş turizminin canlandırılması hedeflerdendir.

Hem bugünün yaşlısını kapsayacak, hem de geleceğin yaşlısını oluşturacak insana yatırım yapan politikalar, yaşlanan bir nüfusta kalkınma ve refahın yapı taşları olacaktır.

